

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет медицини та громадського здоров'я
Кафедра загально – медичних наук

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОКп 9 Фізична терапія при травмі, політравмі та захворюваннях опорно-рухового апарату

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Другий (магістерській) рівень
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Магістр з фізичної терапії
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	22 Охорона здоров'я
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	227 «Терапія та реабілітація»
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ	227.1 Фізична терапія

Розробники і викладачі <i>(зазначаються розробники і викладачі, які викладають дисципліну - посада, наук. ступінь, вчене звання, П.І.Б.)</i>	Контактний телефон, адреса	E-mail
К.мед.н., лікар-фізіотерапевт, рефлексотерапевт, лікар-хірург ГОРША Василій Іванович	+38(099)109-92-86 Вул.Фонтанська дорога 23/1	mgu.klinik@ gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Метою навчальної дисципліни **ОКп 9 «Фізична терапія при травмі, політравмі та захворюваннях опорно-рухового апарату»** є підготовка фахівців напряму підготовки 227 **«Терапія та реабілітація»** за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістр спрямована на формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей, а сама здатності до застосування у професійній діяльності інноваційних засад фізичної терапії при травмах і захворюваннях ОРА. Здатність розуміти клінічний діагноз, перебіг захворювання та особливості застосування засобів, форм, рухових режимів лікувальної фізичної культури, фізіотерапії, (озокерито-, бальнеотерапії), механотерапії у осіб при захворюваннях і травмах ОРА. Навчити студентів диференційованого застосування засобів фізичної терапії при захворюваннях і травмах ОРА на стаціонарному, санаторному і поліклінічному етапах відновного лікування на основі знання механізмів відновлення і компенсації порушених функцій.

Цілі навчання: набуття здатності здійснювати професійну діяльність фізичного терапевта, розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру, які стосуються фізичної терапії.

Теоретичний зміст предметної області: порушення функцій, активності та участі осіб різних нозологічних та вікових груп, принципи, концепції, теорії та методи фізичної терапії, менеджмент, викладання та наукові дослідження у фізичній терапії.

Методи, методики та технології: обстеження функціональних можливостей пацієнта/клієнта; обробки інформації; планування, прогнозування, реалізації та корекції програм фізичної терапії; профілактики захворювань, ускладнень та функціональних порушень; наукових досліджень та дискусії; доказової практики; управління та викладання; сучасні цифрові технології.

Інструменти та обладнання пристрої, прилади та обладнання для контролю основних життєвих показників, обстеження та тестування функцій пацієнта/клієнта, реалізації програми фізичної терапії, бази даних, інформаційні системи, спеціалізоване програмне забезпечення.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ, ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Фізична терапія при травмі, політравмі та захворюваннях опорно-рухового апарату» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність здійснювати професійну діяльність фізичного терапевта або ерготерапевта, розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері фізичної терапії або ерготерапії відповідно до спеціалізації.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 04. Здатність виявляти та вирішувати проблеми.

ЗК 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 06. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 07. Здатність працювати автономно.

ЗК 08. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 02. Здатність клінічно мислити, планувати терапію, застосовувати науково обґрунтовані засоби та методи доказової практики (Evidence-based practice), аналізувати та інтерпретувати результати, вносити корективи до розробленої програми фізичної терапії або ерготерапії чи компонентів індивідуального реабілітаційного плану.

СК 03. Здатність ефективно спілкуватися з пацієнтом/клієнтом, його родиною й опікунами, формувати розуміння власних потреб пацієнта та шукати шляхи їх реалізації, розробляти та впроваджувати домашню програму терапії.

СК 04. Здатність до роботи у реабілітаційній команді та міжособистісної взаємодії з представниками інших професійних груп різного рівня.

СКфт 01. Здатність розуміти клінічний та реабілітаційний діагноз пацієнта/ клієнта, перебіг захворювання і тактику лікування.

СКфт 02. Здатність обстежувати осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп із складною прогресуючою та мультисистемною патологією за допомогою стандартизованих та нестандартизованих інструментів оцінювання, визначати фізичний розвиток та фізичний стан.

СКфт 03. Здатність прогнозувати результати фізичної терапії, формулювати цілі, складати, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуального реабілітаційного плану, які стосуються фізичної терапії.

СКфт 04. Здатність проводити фізичну терапію осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях.

СКфт 05. Здатність планувати та контролювати тривалість та інтенсивність терапевтичних заходів для забезпечення їх відповідності стану здоров'я, функціональним можливостям пацієнта/клієнта та цілям фізичної терапії.

СКфт 08. Управляти робочими процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів у фізичній терапії, керувати роботою асистентів, помічників та волонтерів.

Дисципліна забезпечує досягнення програмних результатів навчання (ПРН), передбачених освітньою програмою:

ПРфт 02. Уміти вибирати і аналізувати інформацію про стан пацієнта.

ПРфт 05. Проводити опитування (суб'єктивне обстеження) пацієнта/клієнта для визначення порушень функції, активності та участі.

ПРфт 07. Спілкуватися з пацієнтом/клієнтом для визначення його потреб та очікувань щодо його рухової активності та результатів фізичної терапії.

ПРфт 08. Прогнозувати результати фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій та мультисистемній патології.

ПРфт 09. Встановлювати цілі втручання.

ПРфт 10. Створювати (планувати) програму фізичної терапії окремо, або як частину індивідуального реабілітаційного плану.

ПРфт 11. Реалізовувати програми фізичної терапії фізичної терапії окремо, або як частину індивідуального реабілітаційного плану відповідно до наявних ресурсів і оточення.

ПРфт 12. Здійснювати етапний, поточний та оперативний контроль стану пацієнта/клієнта, аналізувати результати виконання програми фізичної терапії.

ПРфт 13. Коректувати хід виконання програми фізичної терапії на основі аналізу запланованих та досягнутих результатів.

ПРфт 14. Проводити самостійну практичну діяльність.

ПРфт 15. Розробляти та викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти, брати участь в реалізації освітніх програм як клінічний керівник/методист/супервизор навчальних практик.

ПРфт 19. Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах в умовах військового часу; вибирати методи та засоби збереження життя.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знати: Етіологію, патогенез, клінічний перебіг захворювання і травм опорно-рухового апарату. Особливості застосування засобів, форм і методів фізичної терапії залежно від загального стану хворого, характеру і локалізації травми, методу лікування і способу іммобілізації, змісту і обсягу хірургічного втручання, перебігу післяопераційного періоду, наявності супутніх захворювань, віку хворого, рухового режиму, періоду реабілітації. Набути професійних знань з фізичної терапії щодо роботи з пацієнтами та генерувати нові ідеї для вирішення клінічних, наукових та освітніх завдань у практичній діяльності.

Вміти: навички розробки та застосування програми фізичної терапії, проводити лікувальну гімнастику та рекомендувати індивідуальні програми фізичної терапії в залежності від стану, оволодіти навичками проведення дихальної гімнастики. Вміти встановити реабілітаційний діагноз пацієнту, необхідний для розробки програми фізичної терапії на певному етапі відновного лікування. Поєднати теоретичні знання і практичні навички з наукової інтерпретації результатів. Проводити клінічне та інструментальне дослідження пацієнтів при захворюваннях і травмах ОРА. Здатність розробити та проводити фізичну терапію осіб різного віку, при захворюваннях і травмах ОРА та при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях. Володіти технікою та параметрами проведення фізіотерапевтичних процедур у травматології і ортопедії.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
4	120	14	28	78	1	2	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теми розділів та занять	К-сть годин	Лекції	Семінар.	СРС

1. Тема Анамнез та методи дослідження при запальних захворюваннях та травматичних ураженнях ОРА.	9	2	2	5
2. Тема Дослідження функціонального стану суглобів та амплітуди рухів кінцівок.	9		2	7
3. Тема Вимірювання сили м'язів. Особливості дослідження функції окремих суглобів за допомогою тестів.	9		2	7
4. Тема Етіологія, патогенез, діагностика, артрозів. Клінічні форми артрозів. Коксартроз. Засоби фізичної терапії артрозів. Санаторно-курортна реабілітація артрозів.	9	2	2	5
5. Тема Остеопороз. Причини, фактори ризику виникнення остеопорозу. Діагностика, клінічні прояви остеопорозу. Методи лікування та засоби фізичної терапії.	9	2	2	5
6. Тема Коксартроз, причини, клінічний перебіг захворювання. Методи дослідження функціонального стану кульшового суглобу	9	2	2	5
7. Тема Ендопротезування кульшового суглоба. Фізична терапія на ранньому післяопераційному періоді при протезуванні кульшового суглобу. Фізична терапія в пізньому відновлювальному післяопераційному періоді при протезуванні кульшового суглобу.	9	2	2	5
8. Тема Механічні травми опорно-рухового апарату і їх види. Забиття, розтягнення. Причини, клінічний перебіг. Шляхи лікування. Засоби фізичної терапії.	9	2	2	5
9. Тема Надриви і розриви зв'язок ОРА. Надрив і розрив зв'язок колінного суглоба. Надрив і розрив передньої хрестоподібної зв'язки. Надрив і розрив зв'язок ліктьового суглоба. Надрив і розрив зв'язок плечового гомілково-стопного суглобів. Причини, клінічний перебіг. Шляхи відновного лікування.	9		2	7
10. Тема Переломи трубчастих кісток верхньої кінцівки. Причини, клінічний перебіг захворювання. Фізична терапія після переломів плечової кістки і передпліччя.	9		2	7
11. Тема Переломи трубчастих кісток нижньої кінцівки. Причини, клінічний перебіг захворювання. Фізична терапія при трубчастих переломах нижніх кінцівок.	9		2	7
12. Тема Переломи зап'ястка, п'ясткових кісток. Засоби реабілітації. Переломи фалангів пальців. Методи реабілітації. Переломи гомілковостопного суглоба, фаланг пальців. Засоби фізичної терапії.	9		2	7

13. Тема Остеохондроз хребта, етіологія і патогенез, клінічний перебіг захворювання. Етапи утворення кили хребта. Фізична терапія при остеохондрозі шийного і поперекового відділів хребта ускладненого міжхребцевою килою.	12	2	4	6
Всього	120	14	28	78
ІСПИТ				

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

<i>Теми розділів та занять</i>		<i>К-сть годин Семинар.</i>
1. Тема	Анамнез та методи дослідження при запальних захворюваннях та травматичних ураженнях ОРА.	2
2. Тема	Дослідження функціонального стану суглобів та амплітуди рухів кінцівок.	2
3. Тема	Вимірювання сили м'язів. Особливості дослідження функції окремих суглобів за допомогою тестів.	2
4. Тема	Етіологія, патогенез, діагностика, артрозів. Клінічні форми артрозів. Коксартроз. Засоби фізичної терапії артрозів. Санаторно-курортна реабілітація артрозів.	2
5. Тема	Остеопороз. Причини, фактори ризику виникнення остеопорозу. Діагностика, клінічні прояви остеопорозу. Методи лікування та засоби фізичної терапії.	2
6. Тема	Коксартроз, причини, клінічний перебіг захворювання. Методи дослідження функціонального стану кульшового суглобу	2
7. Тема	Ендопротезування кульшового суглоба. Фізична терапія на ранньому післяопераційному періоді при протезуванні кульшового суглобу. Фізична терапія в пізньому відновлювальному післяопераційному періоді при протезуванні кульшового суглобу.	2
8. Тема	Механічні травми опорно-рухового апарату і їх види. Забиття, розтягнення. Причини, клінічний перебіг. Шляхи лікування. Засоби фізичної терапії.	2

9. Тема	Надриви і розриви зв'язок ОРА. Надрив і розрив зв'язок колінного суглоба. Надрив і розрив передньої хрестоподібної зв'язки. Надрив і розрив зв'язок ліктьового суглоба. Надрив і розрив зв'язок плечового гомілково-стопного суглобів. Причини, клінічний перебіг. Шляхи відновного лікування.	2
10. Тема	Переломи трубчастих кісток верхньої кінцівки. Причини, клінічний перебіг захворювання. Фізична терапія після переломів плечової кістки і передпліччя.	2
11. Тема	Переломи трубчастих кісток нижньої кінцівки. Причини, клінічний перебіг захворювання. Фізична терапія при трубчастих переломах нижніх кінцівок.	2
12. Тема	Переломи зап'ястка, п'ясткових кісток. Засоби реабілітації. Переломи фалангів пальців. Методи реабілітації. Переломи гомілковостопного суглоба, фаланг пальців. Засоби фізичної терапії.	2
13. Тема	Остеохондроз хребта, етіологія і патогенез, клінічний перебіг захворювання. Етапи утворення кили хребта. Фізична терапія при остеохондрозі шийного і поперекового відділів хребта ускладненого міжхребцевою килою.	4
Всього		28
ІСПИТ		

7. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

<i>Теми розділів та занять</i>		<i>К-сть годин Лекції</i>
1. Тема	Анамнез та методи дослідження при запальних захворюваннях та травматичних ураженнях ОРА.	2
2. Тема	Етіологія, патогенез, діагностика, артрозів. Клінічні форми артрозів. Коксартроз. Засоби фізичної терапії артрозів. Санаторно-курортна реабілітація артрозів.	2
3. Тема	Остеопороз. Причини, фактори ризику виникнення остеопорозу. Діагностика, клінічні прояви остеопорозу. Методи лікування та засоби фізичної терапії.	2
4. Тема	Коксартроз, причини, клінічний перебіг захворювання. Методи дослідження функціонального стану кульшового суглобу	2
5. Тема	Ендопротезування кульшового суглоба. Фізична терапія на ранньому післяопераційному періоді при протезуванні кульшового суглобу. Фізична терапія в пізньому відновлювальному післяопераційному періоді при протезуванні кульшового суглобу.	2
6. Тема	Механічні травми опорно-рухового апарату і їх види. Забиття, розтягнення. Причини, клінічний перебіг. Шляхи лікування. Засоби фізичної терапії.	2
7. Тема	Остеохондроз хребта, етіологія і патогенез, клінічний перебіг захворювання. Етапи утворення кили хребта. Фізична терапія при остеохондрозі шийного і поперекового відділів хребта ускладненого міжхребцевою килою.	2

Всього	14
ІСПИТ	

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

<i>Теми розділів та занять</i>		<i>К-сть годин СРС</i>
1. Тема	Анамнез та методи дослідження при запальних захворюваннях та травматичних ураженнях ОРА.	5
2. Тема	Дослідження функціонального стану суглобів та амплітуди рухів кінцівок.	7
3. Тема	Вимірювання сили м'язів. Особливості дослідження функції окремих суглобів за допомогою тестів.	7
4. Тема	Етіологія, патогенез, діагностика, артрозів. Клінічні форми артрозів. Коксартроз. Засоби фізичної терапії артрозів. Санаторно-курортна реабілітація артрозів.	5
5. Тема	Остеопороз. Причини, фактори ризику виникнення остеопорозу. Діагностика, клінічні прояви остеопорозу. Методи лікування та засоби фізичної терапії.	5
6. Тема	Коксартроз, причини, клінічний перебіг захворювання. Методи дослідження функціонального стану кульшового суглобу	5
7. Тема	Ендопротезування кульшового суглоба. Фізична терапія на ранньому післяопераційному періоді при протезуванні кульшового суглобу. Фізична терапія в пізньому відновлювальному післяопераційному періоді при протезуванні кульшового суглобу.	5
8. Тема	Механічні травми опорно-рухового апарату і їх види. Забиття, розтягнення. Причини, клінічний перебіг. Шляхи лікування. Засоби фізичної терапії.	5
9. Тема	Надриви і розриви зв'язок ОРА. Надриг і розрив зв'язок колінного суглоба. Надриг і розрив передньої хрестоподібної зв'язки. Надриг і розрив зв'язок ліктьового суглоба. Надриг і розрив зв'язок плечового гомілково-стопного суглобів. Причини, клінічний перебіг. Шляхи відновного лікування.	7
10. Тема	Переломи трубчастих кісток верхньої кінцівки. Причини, клінічний перебіг захворювання. Фізична терапія після переломів плечової кістки і передпліччя.	7
11. Тема	Переломи трубчастих кісток нижньої кінцівки. Причини, клінічний перебіг захворювання. Фізична терапія при трубчастих переломах нижніх кінцівок.	7
12. Тема	Переломи зап'ястка, п'ясткових кісток. Засоби реабілітації. Переломи фалангів пальців. Методи реабілітації. Переломи гомілковостопного суглоба, фаланг пальців. Засоби фізичної терапії.	7
13. Тема	Остеохондроз хребта, етіологія і патогенез, клінічний перебіг захворювання. Етапи утворення кили хребта. Фізична терапія при остеохондрозі шийного і поперекового відділів хребта ускладненого міжхребцевою килою.	6
Всього		78

9. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення диференційного заліку.	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит
--	---

**10. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ**

Денна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	---	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10

¹ Індивідуально-консультаційна робота викладача зі студентами

1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль Диференційний залік			50
Всього балів			100

11. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ (для іспиту)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C	Задовільно	
64-73 (5)	D		
60-63 (4)	E	незадовільно	не зараховано
35-59 (3)	Fx		
1-34 (2)	F		

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

- 1) Фізична терапія при порушенні діяльності опорно-рухового апарату : навч. посібн. / А. М. Сітовський. – Луцьк: ВНУ ім. Лесі України, 2022. – 183 с.
- 2) Фізична реабілітація при ендопротезуванні органів та суглобів: навчальний посібник [Електронний ресурс] : навч. посібник для студ. спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія», спеціалізації «Фізична терапія»/ О.О. Глиняна, Ю.В. Копочинська, І.Ю. Худецький; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл 173 МБ). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. – 190 с.
- 3) Преформовані фізичні чинники у фізичній терапії та ерготерапії [текст] : навчально-методичний посібник / Ольга Ярославівна Андрійчук. Луцьк, 2022. 160 с.
- 4) Карашук І. М., Черенок Є. В., Актуальні проблеми фізичної реабілітації військовослужбовців із дисфункціями хребта //Рекомендовано Вченою радою навчально-наукового інституту фізичної культури та спортивно-оздоровчих технологій Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського (протокол № 4 від 09.11. 2021 р.). – 2021. – С. 352.
- 5) Фізична терапія та ерготерапія в травматології та ортопедії : метод. вказ. до проведення практ. занять магістрів 1-го курсу ІV мед. факту / упоряд. А. Г. Істомін, Т. М. Павлова, А. С. Сушецька та ін. – Харків : ХНМУ, 2020. – 56 с.

Додаткова:

1. Герцик А. Теоретико-методичні основи фізичної реабілітації/фізичної терапії при порушеннях діяльності опорнорухового апарату : монографія / Андрій Герцик. - Львів : ЛДУФК, 2018.-388 с.
2. Дитяча травматологія: [практичний посібник] / [за заг. ред. проф. О.В. Дольницького, проф. Д.Ю. Кривчені, проф. М.Є. Поліщука]. - К.: Книга плюс, 2006. - 470 с.
2. Желєзний О.Д. Методика фізичної реабілітації осіб з переломами нижніх кінцівок на основі нетрадиційних засобів : [посібник] / О.Д. Желєзний, О.С. Куц. - Житомир : ЖДТУ, 2008.- 239 с.

3. Жук П.М. Гострі та хронічні ураження опорно-рухового апарату / П.М. Жук. - Вінниця: Континент-Прим, 2002. - 464 с.
4. Мухін В. М. Фізична реабілітація в травматології : монографія / В. М. Мухін. - Л. : ЛДУФК, 2015.-428 с
5. Олекса А.П. Ортопедія. - Тернопіль: ТДМУ, 2006. - 528 с.
6. Пархотик И.И. Физическая реабилитация при травмах верхних конечностей / И.И. Пархотик. - Киев: Олимпийская литература, 2007. - 279 с.
7. Склярєнко Є.Т. Травматологія і ортопедія: [підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації]. - К. : Здоров'я, 2005.-С. 252-259.
8. Травматологія і ортопедія: [посібник для практичних занять] / под ред. проф. О.А. Бур'янова. - К.: Книга плюс, 2006. - 135 с.
9. Травматологія та ортопедія: підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / за ред.: Голки Г.Г., Бур'янова О. А., Климовицького В.Г. - Вінниця: Нова Книга, 2014. - 416 с.
10. Фізична реабілітація при захворюваннях і травмах опорно-рухової системи: Посібник для студ. навч. закладів, які вивчають фізичну реабілітацію та ЛФК /В.А.Левченко ,І.П.Вакалюк, Р.І.Файчактаін. ;заред.В.А.Левченка.-Івано-Франківськ:НАІР, 2015.-352с.

Електронні інформаційні ресурси

1. <http://www.moz.gov.ua/ua/portal> – офіційний веб-сайт МОЗ України;
2. <http://inmeds.com.ua> – веб-ресурс «Єдиний медичний простір»;
3. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського.